

občutljivemu otroku se mi je zdelo, da sploh nisem za ta kruti svet. Nobenega razumevanja ni bilo, ne od staršev ne od drugih. Mislim, da se šele zdaj sprizanjujejo z mojo 'čudaško' naravo. Svojo domišljijo sem tako in tako podedovala po očetu, ki nam je ure in ure govoril pravljice.«

— *Prihajaš z gorskega krasa, vendar si tudi že dolgo v Ljubljani. Se počutiš razdvojeno med dvema okoljema?*

»Kot otrok mest nisem marala, toda po srednji šoli ni bilo druge izbire, tako da sem prišla v Ljubljano. Bilo mi je grozno. Pogrešala sem burjo, razmetane kamne, borovce, zaobljene hribe, rumeno travo. Toda s časom sem Ljubljano celo zelo vzljubila, saj mi je v teh letih povedala svojo pravljico. Darovala mi je tudi najpomembnejše ljudi mojega življenja. Rada jo imam. Mislim, da mi je uspelo povezati kraški kamen in zeleno Ljubljano.«

— *V filmu se zelo lepo vidi tvoje razumevanje za fenomen časa. Od kod črpaš čist pogled na dogodke, stvari, dejanja?*

»Mislim, da to ni samo moje delo in si tega fenomena ne morem lastiti. Ko delam, se popolnoma prepustim intuiciji, da steče skozi mene. Mislim, da mi je skupaj z Alešem uspelo ustvariti ta res poseben film, ki pa je po mojem mnenju tudi temeljni za vse nadaljnje.«

— *Kaj ti sedaj pomeni film in kaj te kot režiserko zanima?*

»Film mi pomeni način, s katerim se lahko izpovedujem. Rada bi delala filme o ljudeh, o življenju, v katerem smo in nas zajema, brez kakršnegakoli filozofiranja, razpravljanja, razumarstva — preprosto tako, kot je. Ni namreč naključje, da je v kratkem časovnem obdobju prišlo do odkritja luči, nezavednega in filma. Tako je zame film pravzaprav sporočilo nezavednega, mrtvih sličic, ki spijo globoko v vsakem od nas, ko pa prižgemo luč zavesti, te slike oživijo in nam povedo svojo pravljico. V bistvu si želim delati miske filme ter tako obuditi vse tisto, kar globoko v kolektivni podzavesti spi in s tem ljudem pokazati, da lahko vsakdo živi svojo osebno legendo.«

— *Zdaj je ognjeni krst za tabo. Načrtuješ že naslednji projekt?*

»Življenje me znova in znova preseneča, zato mi dopustite, da vas tudi jaz s svojimi prijatelji presenetim.«

Na koncu jo še potihoma vprašam, če mi zaupa svoj moto, na kar mi z veseljem odgovori: Ljubezen!

— *Kakšna misel za konec?*

»Naj ljudje mislijo s srcem in občutijo z mislimi!«

85 000 SLOVENSКИH PLANINCEV, ORGANIZIRANIH V 10 MDO IN 198 PLANINSКИH DRUŠTEV

ŠTEVILČNO MOČNA PZS

V Sloveniji je bilo konec lanskega leta 85 340 planincev, organiziranih v 198 planinskih društvih, združenih v desetih meddruštvenih odborih (MDO), ki so članice Planinske zveze Slovenije. To je 1161 planincev ali 1,4 odstotka več kot leta 1994.

V MDO Dolenjske in Bele krajine je osem društev z nekaj več kot 2000 člani, več kot polovico pa jih šteje PD Novo mesto, medtem ko ima plezalni klub Alp šport iz Novega mesta komaj 11 članov (pod sto članov pa imajo še tri društva).

NAJŠTEVILČNEJŠE SLOVENSKO PD

MDO Gorenjske šteje 20 društev in več kot 13 000 članov, od društev so kar tri izredno številčna: v PD Radovljica je včlanjenih 2241, v PD Kranj 1922, PD Javornik-Koroška Bela 1383 in PD Jesenice 1171 planincev. Najmanj članov ima PD Rateče, le 41.

13 društev je včlanjenih v MDO Koroške in štejejo malone 8000 članov. Najmočnejše po številu članov je PD Prevalje, ki ima kar 1760 članov, 1259 pa jih ima PD Črna na Koroškem. Najmanj članov, le 49, ima PD Ribnica na Pohorju.

Kar 62 planinskih društev z 21 467 člani je v MDO Ljubljana, številčno najmočnejše pa je slejkoprej PD Ljubljana Matica, v katerem je včlanjenih kar 6458 planincev. V PD Kamnik je 2819 članov, nad 1000 jih ima le še PD PTT Ljubljana (1430), vendar je na drugi strani kar precej izredno majhnih društev: po statistiki ima PD Slovenijašport komaj šest članov, Alpinistični

klub Vertikala 28, PD Kres in PD Tobačna tovarna iz Ljubljane 31, pod sto članov pa poleg teh še 18 društev.

Izredno močan je tudi MDO Podravja, v katerem je več kot 10 000 članov in 22 društev. Najmočnejše je PD Maribor Matica, ki šteje več kot 2500 članov, nekaj več kot 1000 članov ima še PD Ptuj. Pod sto članov imajo le štiri društva, od teh najmanj, komaj 27, PD Oplotnica.

V MDO Pomurja je šest društev, ki štejejo 1853 članov. Med 300 in 500 članov imajo štiri društva, najmanj članov, le 44, ima PD Lendava.

Deset planinskih društev je včlanjenih v MDO Posočje. V celoti imajo več kot 4000 članov, od tega največ, 1484, PD Nova Gorica, 806 pa PD Tolmin. V Posočju jemljejo, kot kaže, planinstvo nadvse resno, saj imajo društva verjetno optimalno število članov, od 116 do 561.

MDO Primorsko-Notranske šteje sedem planinskih društev in nekaj več kot 4000 članov. Največ, nekaj več kot 1500 članov, ima Obalno planinsko društvo iz Kopra, več kot 900 PD Sežana, PD Snežnik iz Ilirske Bistrice pa 644.

KAKŠNA JE VSEBINSKA MOČ PZS

Zelo močan je MDO Savinjske, v katerem je včlanjenih 36 društev in malone 11 500 članov. Najmočnejše je — presenetljivo — PD Velenje s kar 1957 člani, nad tisoč članov pa imata še PD Celje (1146) in PD Zabukovica (1107). Tudi na tem območju je nekaj številčno prav majhnih društev: PD Tabor ima, na primer, komaj 20 članov, PD Vransko in Zlatarna Celje pa nekaj več kot 50.

Naposled je v MDO Zasavja včlanjenih 14 planinskih društev z več kot 8000 člani. Med njimi je daleč največje PD Zagorje s 1258 člani, velika društva pa so še PD Brežice z 882, PD Bohor iz Senovega z 846 in PD Dol pri Hrastniku s 745 člani. Prav majhnih društev (z izjemo Alpinističnega kluba Krško, ki šteje 51 članov) v tem MDO ni, prej so vsa društva velika, saj ima kar pet društev (poleg že naštetih) med 500 in 800 članov.

Ali je mogoče na podlagi teh statističnih podatkov sklepati, da je slovenska planinska organizacija prebrodila krizo, saj so nekateri pred nekaj leti trdili, da je zašla vanjo? Če bi sklepali samo po številu tistih, ki so lani plačali planinsko članarino, bi lahko to mirno trdili. Širša bi bila seveda razprava o tem, kako je naša planinska organizacija močna vsebinsko. Upamo, da o tem kmalu dobimo konkretne podatke.

M. R.

MARKACISTI KOMISIJE ZA POTA PRI UO PZS VSAKO LETO OPRAVIJO ZAVIDANJA VREDNO DELO

ZAVAROVANE VISOKOGORSKE POTI

DANILO SBRIZAJ

Slovenski gorski svet obišče letno več kot milijon domačin in tujih gornikov. Med njimi je precej takih, ki niso niti primerno izurjeni, niti opremljeni za hojo po visokogorskih poteh. Zato slovenska planinska organizacija posveča posebno pozornost vzdrževanju nekaj sto kilometrov najbolj izpostavljenih poti v visokogorju. Dela na poteh in varovanjih izvaja peščica strokovno usposobljenih gornikov — markacistov, ki so člani Komisije za planinska pota pri Upravnem odboru PZS. Vsa ta dela opravljajo brezplačno.

NAČRTOVANA LETOŠNJA DELA

Letos nameravajo opraviti naslednja pomembnejša dela: od 13. do 17. julija nameravajo s klini in jeklenicami zavarovati spodnji del Velike Babe, od 20. do 27. julija Hanzovo pot na Mojstrovko, od 27. julija do 4. avgusta Zadnje okno v Prisojniku, od 25. do 30. julija pot sedlo čez Brežice—Škrbina za gradom, od 3. do 10. avgusta pot z Doliča na Kanjavec in od 10. do 18. avgusta pot s Škafa na Mrzlo goro. Na vsaki od teh akcij bo sodelovalo po sedem markacistov.

V obnovo in vzdrževanje poti sodi obnova varovalnih naprav (zamenjava klinov in jeklenic), urejanje odvodnjavanja, da voda ne uničuje poti in iz njih ne dela hudourniških strug, ukinitvev bližnjic, ki povzročajo erozijo, odstranitev košev za smeti ob poteh, kajti planinci sedaj nosimo svoje odpadke s seboj v dolino, in postavitev smernih tabel, ki planince usmerjajo in jih obveščajo tudi o težavnosti poti.

Dobro urejena in označena planinska pot namreč usmerja ljudi pri hoji in lahko pomembno prispeva k temu, da obiskovalci gora ne povzročajo škode v naravi in ne plašijo živali. Hoja po njej je tudi varnejša, kar je ob povečanem obisku naših gora v zadnjih štirih letih še kako pomembno. Letos pa bomo začeli postavljati tudi nove smerne table na križiščih planinskih poti; izdelavo sponzorira Telekom Slovenije.

Kako velikansko in pomembno delo so v zadnjih nekaj letih naredili markacisti Komisije za planinska pota pri UO PZS, naj deloma pokažejo podatki.

STATISTIKA MINULIH LET

Leta 1990 so popravljali poti Zavetišče pod Špičkom—Jalovec, Jalovec—Kotovo sedlo, pot k izviri Soče, zavarovano pot na Peco, pot Skuta—Dolgi hrbet in Dolgi hrbet—Mlinarsko sedlo. V celoti je na akcijah delalo 51 markacistov, opravili so 3232 ur dela, napeli 704 metrov jeklenice in zabili oziroma zamenjali 746 klinov.

Leta 1991 so obnovljali poti čez Kriško steno, na Jalovško škrbino, Kopinškovo pot na Ojstrico, Kremžarjevo pot na Kočno in pot Dolci—Grintovec. Na teh akcijah je delalo 34 markacistov, ki so opravili 2160 ur dela in ta čas napeli 485 metrov jeklenice ter zabili oziroma zamenjali 465 klinov.

Leta 1992 so dva tedna popravljali pot na Bavški Grintavec ter poti Ledine—Češka koča, Češka koča—Mlinarsko sedlo, Srednja Ponca—Visoka Ponca in Mrzli dol—Mrzla gora. Na teh akcijah je sodelovalo 39 markacistov, ki so opravili 2748 ur dela ter ta čas napeli 833 metrov jeklenice in zabili ali zamenjali 708 klinov.

Leta 1993 so obnovljali poti na Olševo, Češko kočo, Koroško Rinko, Slovenski smer na Mangart, pot Mangart—Kotovo sedlo, čez Plemenice, pot čez Taško in od Cojzove koče na Mali Grintovec. Na teh akcijah je delalo 61 markacistov, ki so opravili kar 4044 ur dela ter ta čas napeli 984 metrov (skoraj kilometer!) jeklenice ter zabili ali zamenjali 833 klinov.

Leta 1994 so popravljali poti Suhi dol—Grohot, Koritnica—Sedlo čez Brežice, Kotovo sedlo—Mangart, Kotličič—Branca, Srenski preval—Studorski preval in Mlinca—Kepa. Na teh akcijah je delalo 45 markacistov, ki so opravili 2880 ur dela, ta čas napeli 754 metrov jeklenice in zabili ali zamenjali 750 klinov.

Lani so naposled obnovljali Lovsko in Slovensko pot na Ledine, Kopiščarjevo pot v Prisojniku, Hanzovo pot na Mojstrovko, pot čez Komarčo ter poti Ojstrica—Škarje, Mrzli dol—Križ in Grlo—Slemenova špica. Na teh akcijah je delalo 53 markacistov, ki so opravili 3780 ur dela, ta čas napeli 937 metrov jeklenice ter zabili oziroma zamenjali 944 klinov.

DRAGOCENA POMOČ SPONZORJEV

Da so lahko vse te drage akcije nemoteno izvajali, so poleg Planinske zveze Slovenije markacistom zadnja leta priskočili na pomoč s svojimi izdelki in denarjem 319